

NB-3314

Seat No. _____

M. Com. (Sem. III) Examination

November / December – 2017

Finan. & Cost A/c – II**(Fin. & A/c-VI)**Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- 1 (અ) માનવ સંસાધન વિશ્લેષણની વ્યાખ્યા આપો. તેના ફાયદા તથા મર્યાદાની સમજૂતી આપો. 7
- (બ) વર્તમાન કિંમત મોડેલની સમજૂતી આપો. 7

અથવા

- 1 માનવ સંસાધન વિશ્લેષણના વિવિધ મોડેલને વિસ્તારથી સમજાવો. 14
- 2 (અ) પડતર અંકુશની વ્યાખ્યા આપો. તેમજ તેનું મહત્ત્વ સમજાવો. 7
- (બ) ટૂંકનોંધ લખો : પડતર અંકુશની પદ્ધતિઓ. 7

અથવા

- 2 પડતર ઘટાડો દાખલ કરતા પહેલાં લેવા પડતા સાવચેતીના પગલાઓની વિસ્તારપૂર્વક ચર્ચા કરો. 14

- 3 મોહિત લિમિટેડનું તા. 31-3-2011 ના રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે : 14

જવાબદારી	રકમ રૂ.	મિલકતો	રકમ રૂ.
ઈક્વિટી શેર દરેક રૂ. 100નો પુરો ભરાયેલ 3000, 10%ના પ્રેફ.	8,00,000	પાઘડી	50,000
શેર દરેક રૂ. 100નો એક અનામત તથા વધારો	3,00,000	જમીન-મકાન 6,00,000	
નફા-નુકસાન ખાતુ 13%ના ડિબેચર	1,50,000	— ધસારો 60,000	5,40,000
લેણદારો	60,000	યંત્રો 7,60,000	
	2,50,000	— ધસારો 1,00,000	6,60,000
	70,000	અન્ય સ્થિર મિલકતો 1,00,000	
		— ધસારો 25,000	75,000

NB-3314]

1

[Contd...

બેન્ક ઓવરડ્રાફ્ટ	30,000	રોકાણ :-	
દેવીહૂડીઓ	10,000	ગૌણ કંપનીના શેર	30,000
		'S' કંપનીના 10%ના ડિબેન્ચર (મૂળકિંમત રૂ. 1,00,000)	90,000
		સ્ટોક	80,000
		દેવાદારો	1,10,000
		— દેવાદાર અનામત	5,000
૯		રોકડ-બેન્ક	31,000
		પ્રાથમિક ખર્ચા	9,000
	16,70,000		16,70,000

વધારાની માહિતી :

- (1) જમીન-મકાનની ઘસારા બાદ કિંમતમાં રૂ. 1,49,000 થી વધારો થયેલ છે.
- (2) યંત્રોની વર્તમાન બજારકિંમત રૂ. 7,00,000 છે.
- (3) 50% કરવેરા પહેલાંનો કંપનીનો સરેરાશ વાર્ષિક નફો રૂ. 3,60,000 છે.
- (4) અપેક્ષિત વળતરનો દર 10% છે.
- (5) પાઘડીની કિંમત બે વર્ષની ખરીદીના આધારે અધિક નફાના ધોરણે નક્કી કરવાની છે.

કંપનીના ઈ.શેરની વાજબી કિંમત શોધો.

અથવા

3 વિવાન લિમિટેડનું તા. 31-3-2010ના રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે : 14

મૂડી-દેવા	રૂ.	મિલકત-લેણાં	રૂ.
ઈક્વિટી શેર દરેક			
રૂ.100નો રૂ.90 ભરાયેલ	9,00,000	જમીન-મકાન	4,00,000
સામાન્ય અનામત	3,50,000	મશીનરી	4,50,000
નફા-નુકસાન ખાતુ	2,50,000	મોટરકાર	25,000
લેણદારો	5,00,000	ફર્નિચર	25,000
		રોકાણો (મુળકિંમતે)	50,000
		સ્ટોક	7,25,000
		દેવાદારો	2,00,000
		બેન્ક સિલક	1,05,000
		પ્રાથમિક ખર્ચા	2,00,000
	20,00,000		20,00,000

વધારાની માહિતી :

- (1) મકાન તથા મશીનરીની બજારકિંમત અનુક્રમે રૂ. 6,00,000 તથા રૂ. 5,20,000 છે.
- (2) તમામ રોકાણો બિનવ્યાપારી છે. જેની કિંમત મુળકિંમત કરતાં 20% વધારે આંકવાની છે. તેમજ તમામ રોકાણોનો ડિવિડન્ડનો દર એક સરખો 20% લેખે છે.
- (3) પાઘડીની કિંમત અધિક નફાના ધોરણે 3 વર્ષની ખરીદીના આધારે આંકવાની છે.
- (4) કરવેરા બાદનો નફો નીચે મુજબ છે. (કરવેરાનો દર 50% છે.)
2011- રૂ. 3,80,000, 2012- રૂ. 4,20,000, 2013- રૂ. 5,00,000
- (5) અપેક્ષિત વળતરનો દર 20% છે.
- (6) વર્ષ 2011માં એક મશીનરી જેની ચો.કિ. રૂ. 20,000 છે તેનું વેચાણ રૂ. 20,000માં કરવામાં આવ્યું પરંતુ તેના નાણા ભુલથી નફા-નુકસાન ખાતામાં જમા થયેલ છે. જે ભુલની હજુ સુધી સુધારણા થઈ નથી. મશીનરી પર 10% લેખે ઘટતી જતી બાકીની પદ્ધતિથી ઘસારો ગણેલ છે.
- (7) સરેરાશ નફાની ગણતરી માટે નફાના પ્રવાહને ધ્યાનમાં લેવાનો નથી.
ચોખ્ખી મિલકતના આધારે ઈકિવટી શેરનું મૂલ્ય શોધો.

- 4 વસ્તુની કિંમતને વ્યાખ્યાયિત કરો. તેના હેતુઓ અને ઉદ્દેશોને વિસ્તારથી સમજાવો. 14

અથવા

- 4 મિતલ પ્રોડક્શન લિમિટેડને 2,00,000 મશીન સ્ક્રુનું ઉત્પાદન કરવાનો ઓર્ડર મળેલ છે. પેટ્ટી પાસે ઓર્ડર મુજબનું ઉત્પાદન કરવાની ક્ષમતા છે. જેના માટે વધારાની સ્થિર મુડીનું રોકાણ રૂ. 60,000ની આવશ્યકતા છે. તેમજ વેચાણ પડતરના 25% લેખે વધારાની કાર્યશીલ મૂડીની જરૂરિયાત ઉભી થવાનો અંદાજ છે. પડતરનો અંદાજ નીચે મુજબ છે :

– કાચો માલસામાન 10,000 કિ.ગ્રા. = રૂ. 4.60 પ્રતિ કિ. ગ્રા.

– મજૂરી માટે કામના કલાકો = કુલ 18,000 કલાક.

(જે પૈકી 2000 કલાક ઓવરટાઈમ સમય છે.)

- ઓવરટાઈમનો ભાવ સામાન્ય વેતન દર કરતા બમણો રહેશે.
- સામાન્ય વેતન દર પ્રતિ કલાક રૂ. 1નો છે.
- કારખાના શીરોપરી ખર્ચ કલાકદીઠ રૂ. 1 કુલ કામના કલાકો માટે રહેશે.
- વેચાણ-વિતરણ શીરોપરી ખર્ચ રૂ. 23,000 છે.
- ઉત્પાદન પૂરું થયા બાદ ભંગાર વેચાણના રૂ. 2,000 ઉપજશે.

કંપની મૂડીરોકાણના 25% નફો મેળવવાની અપેક્ષા રાખે છે. કુલ પડતર તેમજ વેચાણ કિંમતની ગણતરી કરો.

5	(અ) સામાજિક પડતર લાભ વિશ્લેષણનું મહત્ત્વ સમજાવો.	7
	(બ) સામાજિક પડતર લાભ વિશ્લેષણની મર્યાદાઓ સમજાવો.	7

અથવા

5	સામાજિક પડતર લાભ વિશ્લેષણની વટાવની પદ્ધતિઓ સમજાવો.	14
---	--	----

ENGLISH VERSION

- 1 (A) Define HRA. Give its advantage and disadvantage. 7
 (B) Explain Present value models. 7

OR

- 1 Explain various valuation models of HRA in detail. 14
- 2 (A) Define Cost control. And explain its importance. 7
 (B) Techniques of cost reduction. Write note. 7

OR

- 2 Explain precaution in implementation of cost reduction. 14
- 3 Following is the balance-sheet of Mohit Ltd. as on 31-3-2011 : 14

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
E/s of Rs. 100			
each fully paid up	8,00,000	Goodwill	50,000
3000, 10% p/s of		Land-Building	6,00,000
Rs. 100 each	3,00,000	– Dep. 60,000	5,40,000
Reserves & Surplus	1,50,000	Plant-Machi. 7,60,000	
P&L A/c	60,000	– Dep. 1,00,000	6,60,000
13% Debentures	2,50,000	Other Fixed	
Creditors	70,000	assets 1,00,000	
Bank overdraft	30,000	– Dep. 25,000	75,000
Bills payable	10,000	<u>Investment :</u>	
		Shares of subsidiary	
		comp.	30,000
		10% Deb. of S Ltd.	
		(F.V. Rs. 1,00,000)	90,000
		Inventory	80,000
		Debtors 1,10,000	
		– B.D.R. 5,000	1,05,000
		Cash & Bank balance	31,000
		Preliminary exp.	9,000
	16,70,000		16,70,000

- (1) The value of land & Building after depreciation appreciated by Rs. 1,49,000.
- (2) The present market value of Plant & Machinery is Rs. 7,00,000.
- (3) Company's average annual profit before tax @ 50% as Rs. 3,60,000.
- (4) Expected rate of return is 10%.
- (5) Value of goodwill has been ascertain at 2 years purchase of super profit.
- (6) Ascertain the fair value of E/s of the company.

3 Following is the Balance Sheet of Vivan Ltd. as on 14
31-3-2010 :

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
E/s of Rs. 100 each			
Rs. 90 paid up	9,00,000	Land & Building	4,00,000
General reserve	3,50,000	Machinery	4,50,000
P&L A/c	2,50,000	Motar car	25,000
Creditors	5,00,000	Furniture	25,000
		Investment @ F.V.	50,000
		Inventory	7,25,000
		Debtors	2,00,000
		Bank	1,05,000
		Preliminary exp.	2,00,000
	20,00,000		20,00,000

- (1) Market value of building is Rs. 6,00,000 and of machinery is Rs. 5,20,000.
- (2) All investment are non-trading and are to be valued at 20% above cost, dividend at uniform rate of 20% is on all investment.

- (3) Goodwill is to be valued on the basis of 3 years purchase of super profit.
- (4) Profit after tax is as follow :
 - 2011 – Rs. 3,80,000
 - 2012 – Rs. 4,20,000
 - 2013 – Rs. 5,00,000
 Income tax rate is 50%
- (5) Expecting rate of return is 20%.
- (6) In 2011 machinery book value 20,000 was sold for Rs. 20,000 but proceeds were wrongly credited to P & L A/C. The mistake has not yet rectified. Depreciations was charge on machinery @ 10% on reducing balance method.
- (7) Trend in profit is to be ignored for the purpose of calculation of average profit.

Find out the value of E/s on net asset basic.

- 4 Define Product Pricing. Explain its aims and objectives in detail. 14

OR

- 4 Mital Production Ltd. received an offer for manufacturing 2,00,000 machine Screw. Firms has having capacity to manufacture the order but it require additional fixed capital investment of Rs. 60,000. And working capital requirement is of 25% of cost of sale. Estimation for the cost is as under : 14
- Raw material 10,000 kg = Rs. 4.60 kg.
 - Working hours for labour = Total 18,000 hour
(Out of which 2,000 hours are for overtime)
 - Rate of the overtime is double as compare to normal wage rate.
 - Wage rate Rs. 1 per hour at normal rate.
 - Factory overhead Re. 1 per hour for total working hours.

- Selling and distribution expense Rs. 23,000.
- Sale of scrap Rs. 2,000 after production is completed.

Companies expecting profit 25% on capital investment.
Calculate total cost and selling price.

5	(A) Give importance of Social cost benefit analysis.	7
	(B) Explain limitations of Social cost benefit analysis.	7

OR

5	Explain discounting techniques of Social cost benefit analysis.	14
